

Strom člověka a fundamentální dimenze biosyntézy

David Boadella

Úvod

Symbol Stromu života, který stojí ve středu světa, je tak starý jako mytologie.

Strom života, který se rozkládá mezi nebem a zemí, byl transformován do stromu lidstva, těla lidské bytosti, umístěn mezi zemí pod jeho nohama a nebem nad jeho hlavou.

Ve své prezentaci fundamentálních dimenzí biosyntézy budu užívat této metafory stromu jako integrující konstrukce pro pochopení vztahů mezi rozličnými částmi naší společné práce.

1. Proudý života: kořeny vtělení

Strom má kořeny, jež jej zakotvují v zemi a poskytují základní výživu.

V severské mytologii měl posvátný strom světa tři kořeny, které byly prameny života a dovolovaly plynutí energie do těla světa.

V biosyntéze tři kořeny korespondují s tím, co jsem nazval tři Proudý života.

Myslím, že každému v biosyntéze je znám tento fundamentální koncept z funkční embryologie: tři trubice našeho somatického uspořádání, tvořící vnitřní, vnější a mezilehlé tkáně. S tím spojené tři proudy emocí, proud pocitu propojení s dobrou fyzickou a emocionální výživou, proud pocitu propojení se svobodnými a elegantními pohyby a proud pocitu propojení s radostným kontaktem kůže a smyslových orgánů. Všechny tři emoční proudy mohou být samozřejmě negativně zatíženy: o tom je somatický základ pro neurózu: smrštění a stressy v a mezi orgánovými systémy jak se integrace mezi třemi proudy stává rozštěpenou a dysfunkční.

Tři proudy se zakládají v naší morfologii a fyziologii, vyjádřené jsou v našem energetickém metabolismu: v psychologické říši se stávají třemi velkými arénami: co se děje v našem emočním systému, co se děje v našem chování, postoji a vzorcích jednání a co se děje v tom, jak cítíme a vytváříme smysl světa: nazýváme to ABC biosyntézy: afekt, behaviorální rozměr, kognice (angl. cognition).

Kořeny stromu sají výživu, která putuje cévami v celém stromu a vyživuje celý organismus na mnoha vertikálních úrovních bytí. Podobně tři Životní proudy se pojí s rezonujícími úrovněmi informací na všech úrovních našeho bytí: můžeme rozlišit tři podoby Jazyka: Jazyk popisující události, co se stalo, Jazyk popisující pocity a Jazyk popisující víry a postoje. To je princip Proudů života zmapovaných v jazyce. A ve spirituálních tradicích nalezneme základní učení o trojně podstatě člověka. To má vztah k učení o trojici v křesťanství, které jde zpět k egyptskému mýtu o Osirisovi, Horovi a Isis. Osiris, umírající král, byl v těle symbolizován páteří, osou pohybu. Jeho symbolem byl strom. Pamatujeme si, že Ježíš byl ukřižován na stromě, ale stejný strom se stal symbolem vzkříšení, jak to bylo dříve u Osirise. Isis, jeho partnerka, byla symbolizovaná vlnami a křídli byla spojena s dýcháním a s Plícemi. Jejich

dítě, Horus, byl symbolizován okem, okem jasu. Když byla jasnost schována, mluvilo se o masce Horově, falešném obličejí skrývajícím pravé já. V buddhistické tradici víme, že Buddha dosáhl osvětlení pod stromem. Tibeťané nám přinesli koncept tří průvodců, kanálů inspirace, kteří mohou být viděny jako nejvyšší rovina vyjádření tří Životních proudů: je to soucit, cítění s druhými; soucitné jednání, dobré zacházení ve vztahu k druhým; a moudrost: vhled do vlastního já, druhých a světa.

2. Pole života: úrovně vyjádření

Z kořenů stromu vyrůstá kmen, vertikální stvol, hlavní tělo stromu.

Kmen vyrůstá ze země a natahuje se ke Světlu. V lidském těle mluvíme o trupu a o základu trupu se mluví jako o kořenovém centru těla. Trup v těle je držen páteří, osou motorického systému a kanálem motorických nervů, smyslových nervů a s tím spojeného vegetativního systému.

Páteř má sedm přirozených uzlů, kde se ohýbá a sklání, a v těchto centrech se nacházejí centra jemnoenergetického systému, spojená s hlavními žlázami těla. Trup páteře je hlavní integrující tělesnou osou, sahá od pánve k mozku, prochází nervovými centry regulujícími trávení a sexualitu, k těm, co udržují srdce v rovnováze, k hrdlu a Jazyku, očím a vidění, uším a slyšení a konečně k samotnému mozku, nejsložitějšímu kusu hmoty v přírodě.

V biosyntéze mluvíme o úrovních vyjádření spojených s vertikálními segmenty páteře jako o "Životních polích." Sexualita je Životní pole. Jazyk je Životní pole.

Klient, který k nám přijde do terapie předkládá své problémy v jednom nebo více těchto Životních polí: Životní pole nám dávají rozličné cesty přistoupení k problému: můžeme si vybrat, jestli pracovat v Životním poli pohybu (takzvaných motorických polích), nebo v Životním poli systému víry, nebo se složitostmi přenosu. Terapeutická práce se snaží pohybovat nahoru a dolů mezi Životními poli a pomoci najít osobě větší integritu se sebou samým, pomoci vnitřní komunikaci a přesunu informací, jako základu pro řešení problémů, tenzí a zauzleností osobních vztahů. Životní pole odpovídají bodům na takzvaném hexagramu biosyntézy, což jsou rozdílné cesty terapeutického přístupu: na příklad práce se sny za účelem dosažení dýchání; nebo práce skrze emoční očistění k dosažení hlubšího smyslu pro spiritualitu.

3. Životní období: síť propojenosti

Strom nestojí osamoceně: je to organismus v lese organismů.

Stromy rozkvétají a přitahují hmyz. Vysílají výtrusy do všech čtyřech směrů větrů. Umí oplodnit a být oplodněny. Jejich Listy tvoří část lesní podestýlky a utváří výživu pro ostatní stromy. Strom je část ekosystému.

Lidská bytost také nestojí osamoceně. Má životní linie vztahů natahující se v čase zpět k rodičům a prarodičům. Dvacet generací vlivu a jsme zpátky uprostřed středověku. Počet lidí v této místnosti, kdyby každý z nich stál za jednu generaci, nás bere zpátky, do doby než byly postaveny egyptské pyramidy, k úsvitu civilizace a kultury. Máme životní linie sahající za nás: naše děti a vnoučata, ne jen ty, které jsme zplodili fyzicky, ale ty, které jsme zplodili profesionálně. Linie terapeutického hnutí, kulturní transmise.

Pak máme životní linie s našimi současníky, sexuální vztahy s partnery, celý ten nezměrný proces utváření ko-teritoria s jinou lidskou bytostí, kompromis mezi autonomií a závislostí, separací a rozplynutím se.

Moje bývalá studentka a kolegyně z Anglie načrtla bohatý model terapeutického vztahu s pěti klíčovými aspekty, z nichž každý má dvě polární překroucení: Nemůžu popisovat model detailně, ale jen načrtnu pět druhů vztahu, které popisuje, každý z nich je důležitý pro terapii a také v normálních lidských vztazích.

Nejprve popisuje pracovní aliance v terapii, rámec kontraktu. Kontrakt může být napsaný, nebo slovní, ale představuje souhlas v rámci kterého je vyvíjena zodpovědnost. Rozlomené dohody jsou rány na rámci. Rámec je zastřešujícím prvkem pro čtyři další druhy vztahu.

Zadruhé je tady náš starý přítel, přenos ve vztahu. Co se přenáší jsou staré postoje, pocity a očekávání, z minulosti do přítomnosti: je to forma podmiňování, která limituje možnosti v přítomnosti. Práce s přenosem je práce se zvědoměním podmiňování a s pomocí osobě, aby je překonala. Ale ne každý vztah je přenos. Zatřetí je zde to, co moje kolegyně nazývá skutečným vztahem. Je to lidská rovnocennost dvou lidí za hranicemi jejich rolí. Je zde místo pro skutečný vztek od terapeuta směrem ke klientovi a vice versa, který nemusí být podmíněn dětstvím. Je zde místo pro skutečný pocit ztráty, když klient odchází po pěti letech terapie. Musíme být opatrní a neinterpretovat každý reálný pocit jako reduktivní efekt zapříčiněný dětstvím. Začtvrté existuje vývojový vztah, který je klíčovým faktorem biosyntézy, a který pracuje s vývojovými vzorci růstu. Tento vztah pomáhá druhému vyvinout nové dovednosti. Jde o stavění budoucnosti, nikoliv o hledání v minulosti. A konečně je tady spirituální úroveň vztahu, setkání se dvou lidských bytostí jako jedinečné setkání a příležitost, která se nikdy předtím tímto způsobem neodehrála, a nikdy se neodehraje znovu přesně tím samým způsobem. Mystérium a magie přítomnosti, numinózní vědomí hlubšího základu, který udržuje vztah, který je schopen jej kontaktovat.

4. Životní prostor: vzorce zkušenosti

Strom má letokruhy. Kmen se každý rok rozšiřuje a vytváří nový letokruh. Obrovské sekvoje v Kalifornii, dosti široké, aby jimi projelo auto, mají 4000 letokruhů. Každý letokruh zakládá novou vrstvu historie. Celý život stromu je zakódován v jeho letokruzích.

Lidská bytost v čase svého života se inkarnuje do oplodněné buňky, které se zdvojuje a zdvojuje, asi 32 krát, až jsou tady tisíce a miliony buněk. Z prenatálního života se člověk vynořuje porodním kanálem do postnatální existence: všechno, co se stalo od narození do úterý 21. dubna 1998. Ale máme fantazie, sny. Touhy a plány pro to, co se chystá: stavíme to, co Stanley Coleman nazývá dlouhé tělo času, vyvíjející se k nějakému budoucímu bodu, ať už je hnáno vědomím či slepě: to je náš předmanželský čas: všechno co zůstává a čeká na nás v tomto Životě. Konečně je zde posmrtná část zkušenosti, ke které přistupujeme ve snech, v archetypálních vizích, tak zvaných zážitcích z minulých životů či záznamech reinkarnací. Naše obrazy kolem smrti a co může ležet za ní.

Historie a historie, která přijde, již nazýváme budoucností, je smíšená z obrazů, zbarvení vjemů druhých. Paměť je směs skutečnosti a fikce, zkušenost značí to, co jsme prožili, je to směs objektivního, subjektivního a intersubjektivního. Toto nazývám Životní prostory, příběhy, které si sami sobě říkáme, o tom, odkud jsme přišli, kam jdeme, naše sny, vize

minulosti, vize budoucnosti a tapisérie, které spřádáme z našich životů, živé obrazy našich vtělení.

Pracujeme s pamětí, uprostřed debat o falešných vzpomínkách, s její polarizací mezi skutečností a fikcí, snažíme se odhalit význam zkušenosti a pomoci klientovi znovu zarámovat významy, aby se stal vědomým činitelem ve svém vlastním dramatu, a ne jen obětí druhých lidí, nebo obětí slepých sil, které ho vrhly do existence. Životní prostory znamenají tvary osobních Životních příběhů, zahrnující sny, kresby, básně, písně vítězství a beznaděje. Toto je místo, kde se poezie a terapie, hudba a terapie, drama a terapie překrývají a kříží, navzájem se oplodňují.

5. Životní tvary: struktury integrace

Strom má větve. Wilhelm Reich napsal: pokřivený strom nikdy nevyroste rovně.

Stromy mohou být deformované, nebo dobře formované. Mohou být pokroucené větrem či uvadlé tvrdými podmínkami, nebo mohou být krásnými objekty beroucími dech. Tvar stromu má co do činění s tím, jak je strukturován, s proporcemi větví a s rovnováhou jeho bytosti.

V psychoterapii máme koncept struktury a deficience struktury. Když je v osobě příliš málo struktury, tak máme Nedostatek koherence, tendenci k desintegraci. Struktura chybí. Extrémní formou toho je psychotický stav, plný inkoherence. Intenzivní energie se pohybují, nebo jsou zmrazené, ale osoba je neschopná je strukturovat, nebo integrovat bolesti do svého života. Hraniční stav je stav bez hranic.

Osoba bez hranic se cítí, jako kdyby neměla kůži: je jako strom, jehož kůra by sedřena, příliš zranitelný, jednoduše se mu udělá emocionálně špatně. Psychoterapie se zabývá jen s úrovněmi struktury do úrovně tak zvané normální osoby, která má normální strukturu, kterou Reich nazýval Homo Normalis. Je to všechno, čím psychoterapie je, technologie, jak nás udělat normálními? Doufejme, že nikoliv, máme termíny jako "individuace," což znamená stát se nerozděleným. Když Alexander Lowen chtěl najít metaforu pro rozdělení uvnitř lidské bytosti, vzal pařež stromu rozpolcený vedví sekerou. Individuace je léčení tohoto rozdělení, přemostění mezery v naší integraci, stávání se více celistvými. Strom člověka v Kabale, se svými horními a Dolními, pravými a Levými modalitami, je symbolem celistvosti člověka. V biosyntéze pracujeme velmi mnoho s koncepty polarit, s extrémní fixací na jednom či druhém póle, a s pulzací mezi póly. Existují vyšší úrovně struktury než bytí normálním, nejsou ale hrubou strukturou, vyrobenou z hmoty, nebo ego koncepty, jsou jemnými strukturami v systému jemných energií.

Meditace je cesta jemného vyladování, a tak restrukturování energetického pole. Tak se životní formy vztahují k rozličným stádiím koherence, kterými osoba prochází ve vývoji svého života, a vztahují se k jejímu osobnímu a spirituálnímu růstu, ne k jejímu stárnutí na časové ose.

Když pracujeme s životními tvary, jde nám o to pomoci osobě postoupit v jejím životě, vyvíjet se na své cestě, stát se citlivější k novým možnostem a směrům a aby se stala méně spokojenou s předchozími úrovněmi adaptace a přizpůsobení.

6. Životní základy: základy podpory

Kořeny stromu jsou uloženy hluboko v zemi. Natahují se tak daleko pod zem, jako větve se napínají nad zemí. Strom je ukotven v zemi a nasává vlhkost z deště, pije tisíce Litrů denně.

V biosyntéze se zabýváme mnoha podobami základů. Prvním z nich je samozřejmě fyzický základ, naše stabilita na zemi, náš smysl zakořenění nebo nezakořenění na planetě.

Ale fyzický grounding je jen prvním druhem groundingu. Existuje sexuální grounding s tělem druhého. Existuje domácí základ přírody a spojení s určitým místem. Existuje lidský základ rodiny a komunity.

Existuje konceptuální základ jazykového systému či struktur víry. A existuje vnitřní základ víry ve smysl vlastního života.

Tyto rozličné základy, ať skutečné či zapamatované či představované, jsou částí zdrojů osobnosti, jsou zdroje síly, které mohou podpořit v krizi, jsou dobrými prameny léčení, které mohou vyživovat v dobách stresu. V neuróze si pamatujeme traumata a zapomínáme životní základy.

Nejdůležitějším aspektem práce s traumatem je znovuoživení Životních základů. Žena, která byla odloučena od svého otce ve věku jednoho roku si pamatuje zemskou útěchu a podporu jeho rukou v prvním roce Života. Žena, která provádí řízenou fantazii do vulkanické díry v centru svého srdce, objevuje na dně díry láhev obsahující zprávu, že na dně každé černé díry je mléko a med. Jeden muž má sen, ve kterém jeho mrtvý otec vyjadřuje odpuštění pro své trestání v dětství. Žena umírající na rakovinu si dává na stůl ptačí hnízdo. Osoba, která trpěla traumatickým zneužíváním, si v imaginaci pamatuje a znovuobjevuje psa, který jí může pomoci běžet na bezpečné místo, kde se může poprvé cítit bezpečně.

Nejvíce jímavý příklad přichází nikoliv z terapeutického sezení, ale z novinového výstřižku z druhé světové války: desetiletá dívka, uvězněná v Osvětimi, si vedla deník, který byl objeven poté, co zemřela během holocaustu. Napsala v něm následující: každý den se dívám skrze ostnatý drát a vidím strom. Tento strom mi pomáhá upamatovat se na krásu a sílu života.

7. Životní paprsky: kvality inspirace a inkarnace

Vrcholek stromu se nazývá koruna, stejně jako vrcholek hlavy lidské bytosti se nazývá koruna. Koruna stromu se sestává z Listů, které sají vzduch a koupají se ve světle.

Fotosyntéza stromu poskytuje energii pro biosyntézu jeho těla. V naší formě biosyntézy se zabýváme naším přístupem k duchu, který znamená dech, a ke světlu, které je symbolem pro naše kvality.

Moderní psychoterapie má tendenci nedůvěřovat a bát se spirituality jako něčeho esoterického a kultického. Ale já jsem v nedávném článku ukázal, že všechny podoby psychoterapie byly od samého začátku inspirovány spirituálními zdroji, stejně jako svými psychodynamickými, behaviorálními či tělovými psychoterapeutickými koncepty. V biosyntéze je spirituálnímu sycení lidské bytosti dáno centrální místo, v kontrastu ke spirituálnímu bezdomoví, které charakterizuje všechny druhy existenciální beznaděje.

V některých formách esoterického učení jsou kvality symbolizovány nebo chápány jako paprsky světla sestupující na nás ze spirituální dimenze bytí. V dřívějším článku jsem se na ně odkazoval jako na proudy světla, v kontrastu s proudy života v našich kořenech.

Wilhelm Reich napsal, že v základě každé neurózy, pod každým bolestivým stavem a mučivou podmínkou, leží jednoduchý řádný jasný stav lidské bytosti. Nazval jej jádrem. My jej nazýváme esencí. Křesťané jej nazývají duší. Spiritualita je ve své esenci velmi jednoduchá: Dánský spirituální učitel Bob Moore to nazývá citem pro to, co děláš. Je to mystérium za problémem, léčení za ránou, pravá tvář za Horovou maskou, kvality, které se potřebují manifestovat, jestliže se se Životními stressy nakládá jasným způsobem.

V buddhismu je kvalita dimenze bytí symbolizována otevřeným nebo čistým nebem.

Mraky je mohou zatemnit, ale vždy je tam. Někdy je zahlédneme a opět na ně zapomeneme.

Někdy, jako lidé, kteří žijí ve městě a nikdy neviděli noční nebe, nemáme pro ně žádný smysl, ale ono neviditelně nad námi pracuje. Někdy se toto jasné nebe stane zdrojem, který můžeme kontaktovat denně: v takových časech se cítíme "osvíceni," ale to není setrvalý stav, nýbrž připomínka bezoblačné přirozenosti naší základní bytosti. Z této bezoblačné přirozenosti vycházejí základní kvality, kapacita pro lásku, pro vhled, pro odvahu tváří v tvář démonům, pro víru navzdory mukám války, pro důvěru v sílu života.

Kvalitativní dimenze bytí, jak je chápána v biosyntéze, je transsomatická ale vtělená, transpersonální ale osobně vtělená, nezničitelná, přesto ale může být zapomenuta, překryta a zamračená. Můžeme zapomenout na své kvality, ale oni nezapomenou na nás.

Strom neustále přijímá prospěch ze slunečních paprsků z čistého nebe, dokonce i když slunce není vidět. Z hlubin schizofrenie přichází obraz černého slunce a léčení schizofrenie zahrnuje transformování tohoto obrazu černého slunce do pocitu lidského tepla, které rozmrazuje osobní kvality ze stavu hibernace.

Žena se schizofrenním pozadím si všimla jablka, ovoce ze stromu, na stole svého terapeuta. Terapeut si všiml Toužení v jejích očích a nabídnul jí, aby jablko snědla.

Žena nejprve odmítla, ale Toužení zůstalo a při příštím sezení si do něj kousla. Vzpomíná si, že to byl okamžik, kdy se stala skutečnější a našla grounding ve hmotě světa. Byl to začátek obratu ve vztahu k transformování jejich problémů.

Závěr

Pokusil jsem se načrtnout základní dimenze biosyntézy, používaje stromu jako metafory. Je to má vize práce a my jsme do ní zapojeni. Nemluvil jsem o metodách, technikách, terapeutických principech: to přijde později. Dimenze, o kterých jsem mluvil, nejsou jen terapeutické, ale pre-terapeutické a transterapeutické. Představují základ práce ve stovkách polí aplikace.

Přejeme vám kreativní, produktivní a odměňující kongres, jak osobně tak profesionálně. Děkuji vám, že jste naslouchali.